

"אינשאללה" 2005

ישראל היום 23/3/18

מתוך: פרשת דרכים – פרשת צו

עם פרופ' אשר כהן והמשוררת גילית חומסקי

בעריכת: עינת ברזילי

חלק מהגורמות המנדריית של שנות ה-80 נותר על כנו. גייל ברלין מגלמת

המוות

ספרה פורץ הדרך של גייל פארנט על מעמדו כ"צייק ליט" איקוני * עם המתרגמת בנבכי הספר הופך אותו ל

דריה מעוז

שילה לוי היא נערה יהודייה ניו־יורקית בשנות ה-80 של המאה העשרה, שמטרתה העיקרית בחיים היא להשיג חתן, רצון עורך דין או יומן – היא מחליטה להי

ותאבדות שלה, מציגה את חזיוניתה ומחשבתיה שסובבת סביב משקל, דיטינג, סקס, ליטורים, קל הבריות, הורים וריוות שמורות מעופשות. שילה לוי היא דמות וודיי אלנית טיפוסית: נירוטית, מרוכזת בעצמה, אובססיבית ופאטנית עם יכולת מרשימה לצחוק על עצמה. כמו חרדי אלן – לעיתים היא מעלה בקוראים הגהון מחורר וניש שריווחו שצחקו בקול, ולעיתים היא מעוררת רחמים.

למרות הגושא הכבד (חיייה המוחמצים של שילה), מקפידה פארנט לשמור על נימה מבודחת ולתבל את הספר במשפטים דוגמת "אני מתאבדת. מי רוצה לחיות בעולם שבו נברים משקרים בקלוריות?" או "לכל שאת עושה יותר סקס, כך את אוכלת פחות. הראישה הכי טובה שעשית". בזמנו הברירות האלה היו מצחיקות כי הן היו מפתיעות בחידושן ומתריסות.

קשה לרמיין את זה היום, אבל כשהספרי יצא, מתחילת שנות ה-80, נשים לא התבטאו כך ולא התעטלו באופן כזה. מהבחינה הזאת זה היה ספר פורץ דרך. ספרי ה"צייק ליט" עוד לא חזמו, לא היו בלונים, פוסטים ומורים נשים נועים: היו רק את ספריה של ג'ודי בלוס, שברובם יוערו לנערות. כעבור יותר משני עשורים התחילו לצוץ גם סררות נועות לנשים ודוגמת "סקס והעיר הגדולה" וספרי נשים שניבדוהם רוקות ("יונה של בירדיג'ט ג'ונס") שכנראה הושפעו מ"שילה לוי", ואפילו או, לקראת סוף שנות ה-90, הם נחשבו נועים למנמם. נשים מהסגנון שקראו את "שילה לוי" מצאו אותו נועו ומנמם בו בזמן כי הן יכלו מוסיף למצוא דמות נשית להזדהות איתה. "שילה לוי" היה הצלחה היסטורית, תורגם לשפות רבות, כולל לעברית (בזמנו כירי נורית יודוראי, והביא עימו רח חרשה, פורצת דרך ודעננה לעולם הספרות).

אין פלא שברובות תבלת החליטו לתרגם אותו מתריס, ולחוסף לו רענגנות וערכניות פרי עבודתה של שלי גרוס, שתרגמה. אבל איך הוא נקרא היום, כמה עשורים אחרי שנכתבו ובכו, בעיקר כמספך

פרשת דרכים*

פרשת צו / אשר כהן

"צו את אהרן ואת בניו" – כך נפתחת הפרשה שלנו. לשון הציור בפניה לטשה ולאחר איננה נפוצה דרווחת. חז"ל אכן שואלים מדוע לא היה ניתן להסתפק בניסוח הרגיל "דבר" או "אמר" אל אהרן, כמו במקומות רבים אחרים. בתשובת חז"ל יש מסר בעל משמעות רחבה לבעלי תפקידים באשר הם: הפרשה פותחת בקורבן עולה, שאחת מתבונותיו הייחודיות היא שכולו נשרף על בני המזבח והבגדים לא מקבלים ממנו שום נתי. בכך הוא שונה מרוב סוגי הקורבנות, שבהם חלקי הקורבן נחלקים בין כמה גורמים: חלק נשרף על המזבח, חלק הולך לבעל הקורבן עצמו, והשאר לכהנים. כמצב עניינים זה, נוצר החשש שכהנים יעדיפו לקבל קורבנות שמהם הכהנים מקבלים את חלקם, ואת העולה ישאירו לטוף. מכיוון שכן, המונח "צו" מעיד על וידו באופן מיוחד, במקום שיש חשש שהכהנים יתמאמו בביצוע. וכי אהרן חוששים שהכהנים העובדים בקר רש, הנבחרים מבין השכטים, יתמאמו בגלל אינטרס צר של קבלת חלק מהקורבן באה התורה ללמד אותנו שגם תבחרים ומורשים מעם עשויים לטבול מהטיות כאלו ואחרות הנוגעות לעניינים האישיים, ומכאן הצורך במילה הברורה: "צו".

מרוץ אשר כהן הוא ראש בית הספר לתקשורת באוניברסיטת בראיץ

מרב סודאי, "אינשאללה", 2004

בַּת מִשָּׁה / גילית חומסקי

אֵינִי בַּת מִשָּׁה
יְלֻדוֹתֵי הַיָּתֵה נִתְּנָה צֶפֶה בְּנֶהָר
אֲמַר כֵּן הַמְּלֻכָתִי
בְּמִקְלָה וְנָה
עַל הַפָּאָר וְהַעֲבֻדוֹת.
אֲמַר כֵּן הִיוּ הַיָּם וְהַמַּדְבָּר
וּבְמַדְבָּר קִבְּלֵתִי
אֶת הַמַּלְאִים הַקְּדוֹשׁוֹת.

פַּעַם אֶהְבֵּתִי
אֶת הַהַלְלִים הַלֹּחֲשׁוֹת
וְצִלְקֵת נִצְרָה בִּי
מֵאֵן שׁוֹב אֵינִי אֹמְרֵת
אֶת אוֹתָם יְדַבְּרִים, וְנֵאִי לֹא בְּאוֹתָהּ הַבְּהִירוֹת.

יֵשׁ לָנוּ פֶּגַם בְּנֹטִי,
שֶׁלֹּבֵנוּ יוֹדֵעַ
וְיָדְנוּ וְשִׁלְמַת אֶל הָאֵשׁ

פַּעַם הַכִּינִי
שׁוֹב וְשׁוֹב בְּסֶלַע

בְּסוּמָו שֶׁל נֶדֶךְ לְמִדְיָה
לְצִפּוֹת מִקְרוֹחַ עַל כַּף הָאֶרְצוֹת
שְׂאִינִי יְכוֹלָה לָבוֹא אֶלְיָהוּ
אֶלְיָהוּ בְּעֶצְמוֹ הָרָאָה לִי שְׂמִימִים
פְּרוּשִׁים אִינְסוּפִימִים
וְהַיְתָהוּ בְּהוֹן וְנִמְקָה

עריכה: עינת ברזילי